

نگاه

«گفتمان اعتماد» و ضرورت مشارکت حداکثری

فائزه توکلی ـ پژوهشگر تاریخ

● اعتماد، باوری قوی به اعتبار، صداقت و توان یک فرد، انتظاری مطمئن و اتکا به یک ادعا یا اظهار نظر بدون آزمون کردن آن است. در تعریف دیگر، اعتماد عبارت است از اطمینان به دیگران با وجود امکان فرصت‌طلبی، عدم‌قطعیت و مخاطره‌آمیزبودن آنان و می‌توان اعتماد را نوعی شرط‌بندی در مورد کنش‌هایی دانست که دیگران در آینده انجام خواهند داد. تعاریف بالا از مفهوم «اعتماد» توسط برخی از اندیشمندان علوم اجتماعی است.

واژه اعتماد (Trust) در فرهنگ آکسفورد به‌عنوان اتکا یا اطمینان به نوعی کیفیت یا اطمینان به حقیقت یک گفته توصیف می‌شود. اعتماد اجتماعی را می‌توان داشتن حسن‌ظن به دیگران در روابط اجتماعی، که دارای دو طرف اعتمادکننده (Trustee) و اعتماد شونده (Truster)، فرد یا گروه است، دانست که تسهیل‌کننده روابط اجتماعی بوده و امکان سود یا زیان را در خود نهفته دارد.

اعتماد نوعی ایمان و اعتقاد افراد به جامعه
در اهمیت موضوع اعتماد همین بس که در سال ۲۰۱۲ در ژاپن، همایشی با موضوع «اعتماد» برگزار شد.

اهمیت «گفتمان اعتماد» در شرایط کنونی که کشور عزیز ما در مقطع حساس و سرنوشت‌ساز انتخابات ریاست‌جمهوری قرار دارد، شرط ضروری مشارکت حداکثری مردم است.

اعتماد مفهومی‌دو بعدی است که شامل: اطمینان نسبت به مقاصد و انگیزه‌های طرف مقابل و یکرنگی و صمیمیت در اعمال و گفتار طرف مقابل، می‌باشد. «بسیاری از فیلسوفان اجتماعی نظیر هابز و توکویل معتقدند که اعتماد، تنش‌ها را کاهش داده و انسجام را افزایش می‌دهد. به اعتقاد بک، اعتماد فضایی است که زندگی انسانی در آن جریان می‌یابد…وقتی اعتماد صدمه می‌بیند، جامعه به عنوان یک کل آسیب می‌پذیرد و وقتی از میان می‌رود، اجتماعات تزلزل پیدا می‌کند و فرو می‌ریزد» (کافی، ۱۳۸۰: ۹).

جامعه‌شناسان مساله اعتماد را در رابطه با نظم اجتماعی و از منظر کلان مورد بررسی قرار داده‌اند. مهم‌ترین مساله برای بنیانگذاران جامعه‌شناسی، اعتماد و همبستگی اجتماعی است، یعنی بدون انسجام و نوعی اعتماد، پایداری نظم اجتماعی غیرممکن است.

اعتماد به منزله سرمایه اجتماعی کشور

اعتماداجتماعی مهم‌ترین‌مولفه‌سرمایه‌اجتماعی است و همکاری و تعاون داوطلبانه، سرمایه اجتماعی دالات بر صورت‌هایی از سازمان اجتماعی چون اعتماد، قواعد و شبکه‌ها دارد که می‌توانند کارایی جامعه را از طریق کنش‌های متناسب تسهیل کنند. در بررسی ادبیات اعتماد، سه رهیافت فکری وجود دارد:

از منظر روانشناسی اجتماعی، اعتماد به‌عنوان اصلی روابط اجتماعی یا ویژگی نظام اجتماعی مفهوم‌سازی می‌کند. اعتماد در این دیدگاه بیشتر به‌عنوان یک ویژگی جمعی مورد توجه قرار می‌گیرد، در این شیوه برای جلب حداکثری در شرایط کنونی و نقد برخورد‌های افراطی پیشین، درجه اعتماد روابط اجتماعی کنونی بالا خواهد برد.

در شکل رهیافت ترکیبی بر توانایی بالقوه «گفتمان اعتماد اجتماعی» در پرکردن شکاف میان سطوح خرد و کلان جامعه اهمیت دارد. در این نگرش، اعتماد این توانایی را به ما می‌دهد که نشان دهیم چگونه اعتماد در سطح فردی می‌تواند در سطح کلان که انتزاعی‌تر است رابطه برقرار می‌کند، مثلاً شفاف‌سازی در کاستی‌های انتخابات پیشین و اذعان به دخالت برخی عناصر معاند می‌تواند در مشارکت مثبت و حداکثری مردم و اعتمادسازی به قدری موثر باشد که زمینه اطمینان مردم به در یافت نتایج حتمی را دربرآیند.

گفتمان اعتماد برای پیشبرد موفق اقتصاد نیز می‌تواند خیر عمومی باشد و در حل موثر مشکلات ضروری رست، زیرا «مشوق مبادله اطلاعات» مناسب است و تعیین می‌کند که آحاد مردم به رئیس‌جمهورشان اجازه دهند که در سر نشت‌نشان تأثیر بگذارند یا خیر؟

نتیجه آنکه «اعتماد» از ابعاد و ارکان نظم اجتماعی است و بدون آن نظم اجتماعی برقرار نخواهد شد. اعتماد اجتماعی یکی از ارکان سرمایه اجتماعی و چه بسا مهم‌ترین رکن و دستاورد آن است. بنابراین جامعه‌ای از حیث اجتماعی غنی است که اعتماد بالایی در آن جامعه، در سطوح مختلفش وجود داشته باشد. هم اعتماد بین اشخاص و در سطح خرد و فردی و هم اعتماد بین اشخاص و نهاده‌ا و هم اعتماد بین ارکان و واحدهای تشکیل دهنده جامعه مانند حکومت باشد.

جامعه

بهرام عکاشه، پیشگام علم زلزله‌شناسی

رای می‌دهم

اینجانب در انتخابات شرکت می‌کنم و انتظارم از رئیس‌جمهور آینده این است که به مطالبات جامعه علمی و پژوهشی کشور و همچنین دانشگاهیان اهمیت دهد، از جمله به‌عنوان متخصص زمین‌شناسی و زلزله‌شناسی انتظار دارم اهمیت موضوع لرزه‌خیزی ایران و به‌ویژه شهرهای بزرگ را بیش از پیش درک کند و نسبت به آمادگی برای مواقع ضروری اقدامات لازم را انجام دهد. ستاد بحران در هیچ‌کدام از شهرهای بزرگ ایران (به جز تهران) تشکیل نشده و انتظار من این است که ستاد بحران برای تمامی شهرها تشکیل شود. من انتظارم این است که رئیس‌جمهور موضوع جان و مال مردم را مهم بداند. هم‌اکنون زلزله‌جان مردم را تهدید می‌کند و

رای به حاکمیت عقلانیت در کشور

به‌وجود آمدن اهداف وجود دارد و راه‌های دیگر هزینه‌بر و نامقبول است. با توجه به شرایط پیش‌آمده امید بسیاری وجود دارد که اراده جمعی پیش‌آمده برای حاکمیت عقلانیت پای صندوق‌های رای بیاید و رای بدهد. تبعات رای ندادن انتخاب فردی است که دیدگاه و عملکردش مورد قبول نیست و واگداری میدان به کسانی است که روش اداره آنها را قبول نداریم.

محسن هاشمی

من رای می‌دهم چون فضا در کشور به‌گونه‌ای است که تنها از طریق صندوق‌های رای امکان تغییر و

قهر غیر منطقی

نداشته باشند و میدان رقابت برای نامزدهایی که با تفکر سیاسی آنها همخوانی ندارد را خالی کنند، باعث می‌شود دوباره کسانی در معرض انتخاب قرار گیرند که با افراط و تفریط کشور را دچار چالش کنند. این مساله در نوع خود بسیار طبیعی است که اگر به نامزد مورد نظر که همه یا بخشی از مطالبات و انتظارات سیاسی ما را برآورده نکرده است، بی‌توجه باشیم، راه را برای جریان‌ات دیگر باز گذاشت‌ایم. افراط و تفریط طی سال‌های اخیر مشکلات زیادی را به کشور و مردم تحمیل کرده است. اگر مردم نسبت به وضعیت موجود بی‌توجه باشند، آن وقت است که افراط و تفریط بر کشور حاکم می‌شود و دوباره روز از نو و روزی از نو. قهر با انتخابات و عدم‌مشارکت، با هیچ زمینه‌ساز بروز مشکلات نشود. هم‌اکنون آن چیزی که کشور را دچار چالش و مشکلات متعددی کرده است، افراط و تفریط است. اگر مردم نسبت به حق قانونی خود بی‌توجه باشند، اگر در انتخابات مشارکتی

علی عباسپور تهرانی

حضور در انتخابات می‌تواند نتایج مثبت متعددی برای مردم و زندگی‌شان داشته باشد اما در مقام مقایسه عدم‌حضور، بیش از نتایج مثبت، می‌تواند تبعات منفی‌ای داشته باشد. مردم ایران تجربه تحمل چندین‌ساله مدیریت ناکارآمد و تبعات بسیار آن را داشته‌اند و به خوبی می‌دانند که درچه اول عدم‌مشارکت و انتخاب کسی که اصلح نیست چه هزینه‌هایی را می‌تواند به کشور تحمیل کند و زمینه‌ساز بروز مشکلات شود. هم‌اکنون آن چیزی که کشور را دچار چالش و مشکلات متعددی کرده است، افراط و تفریط است. اگر مردم نسبت به حق قانونی خود بی‌توجه باشند، اگر در انتخابات مشارکتی

انتخابی از جنس آب

مهدی میرزایی کارشناس مدیریت منابع آب

من در حیطه اطلاعات خود، مطمئنم که انتخاب رئیس‌جمهوری که دارای برنامه مدون در امر «منابع آب» باشد، می‌تواند کشور را «در مسیر حل» برخی چالش‌های اساسی کشور، پیش ببرد. می‌گویم «در مسیر حل» چون معتقدم که مدیریت منابع آب یک فرآیند بی‌انتهاست و ادعای «حل‌کردن» نه شعار انتخاباتی که طعن‌پیامکی هم نمی‌تواند باشد. رئیس‌جمهور آینده باید ابتدا تکلیف خود را در «توسعه» و «مدیریت» منابع آب مشخص کند. از منظر بخشی، جمعیت بزرگ‌ترین معضل برای انتخاب یکی از این دو مسیر است. می‌توان جمعیتی سه‌برابر حال حاضر داشته باشیم و مهم‌ترین منبع آب خود را «فاضلاب» خروجی از منزل خود بدانیم و می‌توان جمعیت و منابع آب را «عقلانه» کنترل کرد تا نیازی به انتقال‌های عجیب و غریب و «تیر…» در دنیا نداشته باشیم. به لحاظ فنی، اجرای هرنوع پروژه‌ای امکان‌پذیر است، اما نه به لحاظ سیاسی – اجتماعی، اقتصادی یا محیط زیستی. انتخاب من و شما باید به یاد داشته باشید که «قانون توزیع عادلانه آب» در ایران مربوط به حداقل ۳۰ سال گذشته است و از درجه اعتبار و کاربرد به شدت خارج. آب، انرژی، غذا و محیط‌زیست» چنان درهم تنیده شده‌اند که جداکردن آنها از یکدیگر، بخشی‌نگری و مدیریت منفک هریک و بدتر از آن،

جامعه

جامعه

است از جمله اینکه پایتخت کشور از حالت کنونی که در تهران متمرکز است، خارج شده و در عوض در چندین شهر توزیع شود، برای مثال می‌توان بخشی از پایتخت را به شهرهایی مانند پرند و قم منتقل کرد زیرا زلزله‌خیزی شهر قم از تهران به مراتب کمتر است. البته ایده‌آل این است که پایتخت، در جایی بین اراک و اصفهان باشد. امیدوارم فعالیت‌های ستاد بحران بیشتر شود و از هم‌اکنون به فکر زمان‌های بحران باشند و بین سازمان‌های مختلف هماهنگی بیشتر پدید آید. لازم است هم مردم و هم مسئولان به این نتیجه برسند که زلزله چیزی نیست که بتوان در مورد آن به شانس و اقبال تکیه کرد بلکه حتما باید رویکردی علمی داشت. لازم است از همان ابتدا و از کودکستان، کودکانمان را با این پدیده آشنا کنیم و حتی در دانشگاه، دو واحد درسی داشته باشیم. با توجه به اینکه همه جای کشور ما زلزله‌خیز است، باید رویکردی کلی و ملی برای مقابله با پیامدهای آن اتخاذ کنیم. امیدوارم با اتخاذ رویکردی علمی، کشوری ایمن داشته باشیم.

میزان رای ملت است

مردم خوش‌بختانه به اهمیت آرای خود پی برده‌اند و به بلوغ و آگاهی رسیده‌اند. افرادی هم که هنوز تصمیم نگرفته‌اند، فرصت دارند تا تصمیم بگیرند و با رجوع به گروه‌های مرجعی که آنها را قبول دارند تصمیم بگیرند. مهم این است که ما به‌عنوان شهروندان متعهد و مسؤول نسبت به سرنوشت خود رفتار کنیم و برای بهبود شرایط داخلی و خارجی و تغییرات جدی که منجر به استقرار امنیت و صلح در کشور و منطقه شود، تلاش کنیم. از همه مهم‌تر فرمایش امام‌خمینی(ره) را که «میزان رای ملت است، را از تبدیل‌شدن به شعار به یک اتفاق عملی از طریق انتخابات می‌توانند به خواسته خود برسند و احیاکنیم.

فخری محتشمی‌پور

من به چند دلیل رای می‌دهم؛ یکی اینکه از درون همین ساختار که نسبت به آن انتقاد دارم دنبال راه‌حل می‌گردم. من توصیه‌ای به دیگران ندارم چراکه فکر می‌کنم طی این سال‌ها انتخابات اهمیتی بیش از گذشته یافته است و مردم متوجه شده‌اند که تنها از طریق انتخابات می‌توانند به خواسته خود برسند و

داریوش قنبری

براساس اصل ۵۶ قانون اساسی ما می‌توانیم بر سرنوشت خودمان حکومت کنیم. طبق این اصل خاوندان حاکمیت خود را به انسان واگذار کرده است و هر فرد حاکم سرنوشت خود است و رای دادن عالی‌ترین جلوه حاکمیت فرد بر سرنوشت خود است. با حضور در پای صندوق رای فردی را انتخاب می‌کنیم که برای رای و حق حاکمیت ما ارزش قابل است و اراده ما را در اداره کشور دخالت می‌دهد. درحال حاضر سلاطین مختلفی در عرصه انتخابات حاضر هستند و ما می‌توانیم در این میان فردی را انتخاب کنیم که برای رای ما ارزش قابل است و در مقابل رای ما مسوولیت‌پذیر و پاسخگو باشد و برای تحقق منافع و

انتخابات و حق شهروندی

حسین احمدی نیاز

انتخابات اعم از حق داوطلبی یا حق رای از مهم‌ترین مصادیق حقوق شهروندی به حساب می‌آیند، در این معنی زمانی‌که در روابط حق و تکلیف شهروندان در یک جامعه شهروندمدار قرار می‌گیریم، این شهروندان هستند که در خود احساس مسوولیت کرده و با شرکت در انتخابات یا حق قالب حق انتخاب‌شدن یا حق انتخاب‌کردن به این مهم عمل می‌کنند. واقعیت مساله این است که انتخابات از مولفه‌های اصلی دموکراسی یا مردمسالاری به جوامع دموکراتیک و توسعه‌یافته محسوب می‌شود و سرنوشت تمامی شهروندان در قالب حق تعیین سرنوشت در این مکانیسم تجلی و نقش پیدا می‌کند. حقوق شهروندی، حقوق بشری در مرزهای یک دولت-کشور با شهروندان معین تعریف می‌شود؛ فرق حقوق شهروندی با حقوق بشر در این است که تحقق این حقوق محدود به حوزه جغرافیایی ساکنان یک جامعه دولت – کشور است. به این مفهوم که صرفا اتباع یا شهروندان آن کشور حق برخورداری از انتخاب‌شدن و انتخاب‌کردن دارند. حقوق اساسی

ملاک‌های رای من

پژوهشی مهم در کشور است.

۳- ریسک و آسیب‌پذیری کشور در مقابل زلزله و سوانح طبیعی
اولا با دیدی علمی و راهبردی قابل کاهش است. برای بهبود وضع در این زمینه در کشور تلاشی متفاوت و بسیار فراتر از آنچه که تاکنون در کشور انجام شده، لازم است. ضمنا با توسعه‌ای که در کشور کالیفرنیا در ایالات متحده، SAFOD که از بزرگ‌ترین انبوه و ارزان برای اقصشار کم‌درآمد کشور است، نباید در محل‌های خطرناک از نظر خطر زلزله، شهرسازی گسترش یا ادامه یابد. یادمان باشد که نسل‌های بعدی (که اکثر مهاجرانی هستند که روستاها و شهرهای کوچک را برای یافتن امکان زندگی، کل ر بهداشت بین‌المللی یک موضوع اساسی در اجرای برنامه‌های

سال دهم • شماره ۱۷۵۶ روزنامه

خبر

رییس سازمان زندان‌ها:

باید زمینه مشارکت زندانیان در حماسه سیاسی فراهم شود

● **شرق:** رییس سازمان زندان‌ها با اشاره به اهمیت انتخابات تأکید کرد: باید تدابیر لازم برای شرکت زندانیان در انتخابات فراهم شود. غلامحسین اسماعیلی در نشست مدیران ستادی و استانی سازمان زندان‌ها که در آستانه برگزاری انتخابات برگزار شد، با اشاره به اهمیت انتخابات و لزوم خلق حماسه سیاسی با حضور پرشور و آگاهانه مردم در این عرصه تأکید کرد: باید تدابیر لازم برای شرکت زندانیان در انتخابات اتخاذ و با اطلاع‌رسانی و پیگیری لازم در آراه شناسنامه و کم ملی زندانیان، زمینه مشارکت زندانیان در حماسه سیاسی فراهم شود.

اساسنامه سازمان بیمه سلامت ایران ابلاغ شد

● **فارس:** از سوی معاون اول رییس‌جمهور و با انتشار در روزنامه رسمی کشور اساسنامه سازمان بیمه سلامت ایران ابلاغ شد. اساسنامه سازمان بیمه سلامت ایران خطاب به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور ابلاغ شد. در این اساسنامه آمده است: هیات‌وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۹ بنا به پیشنهاد معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور و به استناد بند (ب) ماده (۲۸) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران- مصوب سال ۱۳۸۹ -«اساسنامه سازمان بیمه سلامت ایران» را تصویب کرد.

ساخت‌وساز شهرداری اطراف منارجنبان

● **ایلنا:** شهردار منطقه ۹ اصفهان از آغاز عملیات اجرایی مجموعه تجاری اداری و فرهنگی منارجنبان از شهرپورماه خبر داد. این در حالی است که هرگونه ساخت و ساز در حریم آثار تاریخی که منظر این آثار را بر هم بزند بر اساس قانون خلاف است. عبدالرسول امامی هزینه آزادسازی اطراف منارجنبان برای اجرای مجموعه تجاری، اداری و فرهنگی منارجنبان را صمیلیاردریال اعلام کرد و گفت: این مجموعه در فضایی به وسعت ۱۸ هزارمترمربع احداث می‌شود. وی این مجموعه را شامل کاربردهای تجاری، رستوران، پارکینگ مدیریت و نمایشگاه، پذیرش و بخش اسلاید و محوطه‌سازی معرفی کرد و افزود: این طرح با مشارکت بخش خصوصی انجام می‌شود، چرا که شهرداری منطقه ۹ سعی دارد نسبت به ساماندهی اطراف منارجنبان و ایجاد فضای سبز و خدمات ویژه برای گردشگران امکاناتی را فراهم سازد تا این اثر گرانبهای بیش از پیش حفظ شود.

موضوع آلودگی هوا و ترافیک پایتخت روی هواست

● **مهر:** رییس پلیس راهور تهران با اعلام اینکه متولی بحث کاهش آلودگی هوا و ترافیک در پایتخت مشخص نیست، گفت: رییس‌جمهور آینده باید دستگاه‌های متولی را مشخص و هر دستگاه به تکالیفش عمل کند. سردار حسین رحیمی اظهار کرد: به عنوان متولی ترافیک پایتخت می‌گویم باید بحث ترافیک و آلودگی هوای پایتخت سروسامان یابد و ترافیک با یک برنامه‌ریزی درست و راهکار اصولی و منطقی ساماندهی شود. اگر رییس‌جمهور آینده به همراه مسئولان شهری برای ترافیک برنامه‌ریزی نکنند این‌س موضوع به معطل جدی پایتخت تبدیل می‌شود. وی ادامه داد: امروز کاهش ترافیک و آلودگی هوا در پایتخت متولی ندارد و در دستورالعمل جامع کاهش آلودگی هوا باید مشخص شود که چه کسی متولی ساماندهی این امور است. مسأله امروز بحث ترافیک و آلودگی پایتخت روی هواست و مشخص نیست چه دستگاهی باید وارد میدان شود.

رییس مرکز زنان: بیمه ۲۰۰هزار زن خانه‌دار امسال قطعی شد

● **ایسنا:** رییس مرکز امور زنان و خانواده نهاد ریاست‌جمهوری گفت: صمیلیاردنومان برای بیمه‌کردن ۲۰۰هزار زن خانه‌دار در سال جاری در مجلس شورای اسلامی تصویب شده است. مریم مجتهدزاده با اعلام این خبر اظهار کرد: بیمه زنان خانه‌دار یکی از اقداماتی بود که در دولت دهم به نتیجه رسید و رای عملیاتی کردن آن، جلس‌های با مسوولان سازمان بهز-بستی و کمیته امداد امام‌خمینی(ره) برگزار کردیم تا این نهاده‌ا، سلف‌خاص‌های زنانی که در مرحله اول باید تحت پوشش بیمه قرار گیرند را مشخص کنند.

بریده‌اخبار

● **ایلنا:**معاون مرکز تحقیقات جراحی‌های کم‌تهاجمی دانشگاه علوم پزشکی ایران گفت: براساس بررسی‌های پژوهشی ۶۷درصد از خانم‌های تهرانی اضافه وزن و چاقی دارند و درصد کمی از آنها دچار چاقی‌های خیلی شدید هستند.
● **مهر:** سازمان وظیفه عمومی نیروی انتظامی اعلام کرد: مشمولان عضو هیات علمی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور برای سپری کردن دوره آموزش رزم مقدمه‌اند، فراخوان شدند.
● **فارس:** معاون سازمان محیط‌زیست با بیان اینکه تبادل ببر و پلنگ با پایان فعالیت دولت فعلی به فراموشی سپرده نمی‌شود، گفت: سازمان محیط‌زیست تمام تلاش خود را می‌کند تا قبل از اتمام دولت دهم، بره‌های سیبری را وارد کشور کند.